

Sauherad kommune
Sentraladministrasjonen

KOMM. OG REG. DEP

02 FEB 2006

05/3280-176

Ark. 661.0

Avd. KO / KØ / HER

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
05/01105-3

Saksbeh:
Peder Rekkedal, 35957011

Arkivkode:
3

Dato:
01.02.2006

Høring - NOU 2005: 18 - Fordeling, forenkling, forbedring - Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Sauherad kommune vedtatt i formannskapet sak 3/06 den 30. januar 2006.

Med hilsen

for Peder Rekkedal
rådmann

Sauherad kommune

Arkiv: 3
Saksmappe: 05/01105-2
Saksbehandler: Peder Rekkedal
Dato: 12.01.2006

Høring - NOU 2005: 18 - Fordeling, forenkling, forbedring - Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
003/06	Formannskapet	30.01.06

Rådmannens innstilling:

Formannskapet slutter seg forslagene til uttalelser- 18 punkt- slik de er foreslått i vedlagte notat utarbeidet av Økonomiforum i BTV – området av KS. Se vedlegg.

Formannskapet fatter vedtaket i med hold av hastefullmakten .

Behandling i Formannskapet - 30.01.2006:

Enstemmig vedtatt som rådmannens innstilling.

Vedtak i Formannskapet - 30.01.2006:

Formannskapet slutter seg til forslagene til uttalelser - 18 pkt - slik de er foreslått i vedlagte notat utarbeidet av Økonomiforum i BTV-området av KS. Se vedlegg.

Formannskapet fatter vedtaket i medhold av hastefullmakten.

Bakgrunn

Kommunene har mottatt en ny utredning om inntektssystemet med vurderinger og forslag til endringer. Det er fokusert på "Fordeling, forenkling og forbedring. Videre er det foreslått endringer i dagens inntektssystem.

Kommunenes Sentralforbund i Buskerud, Vestfold og Telemark har opprettet en egen økonomigruppe. Jeg er medlem i gruppen som har 4 medlemmer. Gruppen er blitt bedt om å komme med forslag til uttalelser om utredningen.

Det ligger føre et notat med 18 konkrete forslag til uttalelser. Se vedlegg side 2 til 4. Det er argumentert for forslagene i notatet, se vedlegget.

Telemarksforskning har også lagt fram et notat som viser en oversikt over det foreslåtte endringene slik de er skissert i NOU 2005:18. Det er også vist hvordan de enkelte kommuner kommer ut i forhold til dagens system. Se vedlegg.

Vurdering

Det er i dag stor forskjell på kommunene sine inntekter. Økonomiforum sitt notat viser også at mange kommuner sliter med å finansiere et tilfredsstillende og likeverdig tilbud av tjenester til sine innbyggere..

Det er derfor nødvendig å omfordele inntekter mellom kommuner i større grad enn det som har vært gjort etter dagens system.

Det er også viktig at kommunene sine inntekter blir stabile og forutsigbare. Systemet bør forenkles samtidig som en har tanke for rettferdig tildeling av ressurser til kommunesektoren og de enkelte kommuner.

Sauherad kommune vil tjene 4,7 millioner kroner per år etter det nye systemet. Vi må imidlertid regne med å få redusert skjønnstilskuddene noe i forhold til dagens nivå. Likevel ser det ut som vi kommer positivt ut av omleggingen.

Kommunene har frist til 1 februar med å komme med uttalelser. Jeg ber derfor formannskapet ta endelig standpunkt til forslagene i medhold av hastefullmakten.

Konklusjon

Jeg viser til min tilråding og til de vurderinger som er gjort i notatet fra Økonomiforum, og rår formannskapet til å slutte seg til de 18 forslagene som er nevnt side 2 til 4 i notatet.

Peder Rekkedal
rådmann

Vedlegg: Høringsuttalelse fra "Økonomiforum", notat.
Notat fra Telemarksforskning.

057/261

057/261-2

27 DES 2005

232

SEN

PRE

Høringsuttalelse til NOU 2005: 18

Fordeling, forenkling, forbedring

Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner

Forord

Fylkesstyrene i Buskerud, Telemark og Vestfold har anmodet det regionale økonomiforumet i KS-BTV å lage et utkast til høring av NOU 2005: 18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.

Uttalelsen er utarbeidet av Kjell Tore Finnerud, Peder Rekkedal, Knut Torget og Thor Fjellanger.

Det regionale økonomiforumet stiller seg enstemmig bak uttalelsen.

Innholdsfortegnelse

<u>Uttalelse</u>	1
<u>Underlag for uttalelsen</u>	1
<u>Målsettingen med inntektssystemet</u>	1
<u>Inntektssystemets hovedoppbygging</u>	1
<u>Dagens situasjon i kommune-Norge</u>	1
<u>Økonomiske hovedstørrelser</u>	1
<u>Utgiftsbehov, innbyggertilskudd og utgiftsutjevning</u>	1
<u>Utjevning av skatteinntekter</u>	1
<u>Valg av nivå på inntektsutjevningen</u>	1
<u>Stabile velferdstjenester over tid</u>	1
<u>Selskapsskatt</u>	1
<u>Bakgrunn</u>	1
<u>Fordeling av selskapsskatt fra virksomheter med arbeidsplasser i mer enn en kommune</u>	1
<u>Er selskapsskatten egnet til å finansiere sentrale velferdstilbud?</u>	1
<u>Variasjoner i skattegrunnlag</u>	1
<u>Inntektssystemutvalgets forslag til å oppnå større stabilitet i skattefinansieringen</u>	1
<u>Vårt forslag til å oppnå større stabilitet i skattefinansieringen</u>	1
<u>Kostnadsnøklene</u>	1
<u>Bruk av oppdaterte befolkningstall</u>	1
<u>Delkostnadsnøkkel for sosialhjelp</u>	1
<u>Landbruk</u>	1
<u>Overgangsordningen</u>	1
<u>Skjønnsmidler</u>	1
<u>Distriktpolitiske virkemidler</u>	1
<u>Differensiert arbeidsgiveravgift</u>	1
<u>Momskompensasjonsordningen</u>	1
<u>Dagens uttrekksmodell</u>	1
<u>Kommunal virksomhet</u>	1
<u>En enkel illustrasjon</u>	1
<u>Hva bør omfattes av momskompensasjonsordningen</u>	1
<u>Forslag til ny uttrekksmodell</u>	1

Uttalelse

Selv om Inntektssystemutvalget har gjennomført et stort arbeid, er det viktige fordelingsutfordringer som ikke er tilstrekkelig drøftet. Dette gjelder bl.a. hva som ligger i et likeverdig tjenestetilbud, inntektsutjevningen samt grunnlaget for kostnadsnøkkelen bl.a. valg av kriterier (levetårindeksen m.v.). Den økonomiske fordelingseffekten til ulike kriterievalg burde vært synliggjort for alle kommunene.

Utgangspunktet for denne uttalelsen er klare politiske uttalelser om at målsettingen med inntektssystemet er å sikre kommunene utjevning av de økonomiske forutsetningene slik at innbyggerne i landet kan oppleve et likeverdig kommunalt tjenestetilbud uavhengig av hvor man bor. Inntektssystemet er m.a.o. et verktøy for tildeling og omfordeling av midler mellom kommunene for å oppnå et likeverdig tjenestetilbud. Graden av måloppnåelse er avhengig av både utgifts- og inntektsutjevningen. Inntektssystemutvalget har ingen helhetsvurdering av utgifts- og inntektsutjevningen. Utredningen hadde vært tjent med å synliggjøre omfordelings-effekter knyttet til utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen hver for seg. Til tross for full utgiftsutjevning dekkes ikke utgiftsbehovet for en del kommuner av innbyggertilskudd og skatteinntekt etter utjevningen.

Vi mener det er en faglig oppgave å gi Stortinget er godt beslutningsunderlag for å nå den overordnede målsettingen om et likeverdig tjenestetilbud, og vi vedlegger derfor oversikt over den økonomiske omfordelingen for hver enkelt kommune av ulike nivåer på inntektsutjevningen etter en ren symmetrisk modell sammenliknet med dagens (og av utvalget anbefalte) inntektsutjevningsmodell.

Begrunnelsen for uttalelsen følger i kapitlene nedenfor.

Det anbefales at kommunene fatter følgende vedtak:

Inntektssystemet generelt

- 1. Hensynet til et likeverdig tjenestetilbud og sikkerhetsnettet for en lokal skatteinntektssvikt tillegges størst vekt ved valg av modell for inntektsutjevning.*
- 2. Inntektsutjevningen legges om til en ren symmetrisk modell.*

”Utjevningsgraden” er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene.

- 3. Vi anbefaler at man fortsetter med ordningen med å oppdatere befolkningstall både i inntekts- og utgiftsutjevningen og benytter innbyggertallet pr. 1. januar i budsjettåret.*

Sammensetning av de frie inntektene

- 4. Innenfor rammen av de frie inntektene overføres midler fra skatteinntektene til innbyggertilskuddet slik at innbyggertilskuddet dekker minst 50 % av beregnet utgiftsbehov.*
- 5. Subsidiært anbefaler vi at dersom Stortinget holder fast ved målsettingen om at skatteinntektene skal utgjøre om lag 50 % av kommunesektorens inntekter, baseres inntektsutjevningen på en kompensasjonsgrad og trekkprosent på minst 80 %.*

Skattegrunnlag

- 6. For å oppnå større stabilitet i skatteinntektene anbefaler vi at man vurderer om*

kommunenes skatteinntekter knyttet til inntekt fra personlige skattytere bør knyttes til summen av pensjonsinntekter og pensjongivende inntekt istedenfor til alminnelig inntekt.

I tillegg til anbefaler vi at kommunene fortsatt mottar kommunal formuesskatt fra personlige skattytere.

- 7. Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig.*

Vi anbefaler derfor at selskapsskatten gjøres om til en ren statsskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skattytere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

- 8. Dersom Stortinget holder fast ved at kommunene skal få en andel av selskapsskatten, anbefaler vi at man fortsetter med skattesimuleringsmodellen.*

Kostnadsnøkkelen

- 9. Vi anbefaler at det gjennomføres analyser der levekårsindeksen inngår som et kriterium i sosialhjelpsnøkkelen istedenfor utvalgets forslag om bruk av en opphopningsindeks bestående av skilte/separerte, arbeidsledige 16-59 år og fattige som et kriterium.*
- 10. Vi anbefaler at dagens kostnadsnøkkel for landbruk med 30 % vekt på dyrket areal, 20 % vekt på antall driftsenheter, 40 % vekt på antall landbrukseiendommer og 10 % vekt på kommunens areal videreføres.*

Overgangsordningen som system

- 11. Dagens overgangsordning for å dempe den økonomiske effekten av systemendringer, innlemminger m.v. videreføres.*

Momskompensasjonsordningen

- 12. Investeringene holdes utenfor momskompensasjonsordningen, og uttrekksmodell og refusjonskrav blir kun knyttet til kommunal drift.*
- 13. Det langsiktige uttrekket i rammetilskuddet knyttet til innføring av nøytral merverdiavgift baseres på faktisk refusjonskrav knyttet til drift fra 2004 eventuelt som et gjennomsnitt av 2004 og 2005 med korreksjon for gjennomførte organisatoriske endringer som genererer merverdiavgift for kommunen.*
- 14. Uttrekket for nøytral merverdiavgift legges utenfor overgangsordningen.*

Skjønnsrammen

- 15. Gjennom en større målretting av skjønnsmidlene overføres midler fra skjønnsrammen til innbyggertilskuddet.*

Distriktpolitiske virkemidler

- 16. Økonomisk ramme på distriktpolitiske virkemidler, utpeking av virkeområder og kommunegrupper er politiske beslutninger som det er opp til Stortinget å avgjøre. Klare distriktpolitiske signaler bør følges av innsyn og oversiktighet i fordelingen av ekstramidlene. Vi anbefaler at den distriktpolitiske rammen fremkommer som en egen del av inntektssystemet slik dagens regionaltilskudd og Nord-Norge-tilskudd vises. Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift inngår i den økonomiske rammen for distriktpolitiske tiltak.*
- 17. Ved en gjeninnføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, bør ordningen*

- 20
- knyttes til at foretaket ligger innenfor det geografiske virkeområdet.*
- 18. For å sikre næringslivet stabile rammevilkår, må hele det området som er i avgiftssone 2 for arbeidsgiveravgiften komme inn igjen. Samtidig bør det vurderes å trekke inn i virkeområdet kommuner som åpenbart tilfredstiller EU-kommisjonens vilkår om befolkningstetthet som er mindre enn 8 innbyggere pr. km² og har en befolkningsnedgang.**

Vi ber om at våre anbefalinger følges før man gjennomfører endringer i dagens inntektssystem.